

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА 73. заседание

Понеделник, 3 юни 1946 г.

(Открито в 16 ч. 10 м.)

Председателствувал подпредседателят Георги Трайков. Секретари: Рада Ноева и Йордан Чобанов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.	Стр.
Съобщения:		
Отпуски	807	нени вследствие прокарване на границата между Бълга-
Законопроект	812	рия и Румъния през 1913 г. (Второ четене)
Проекторешения	812	809
По дневния ред:		
Законопроекти: 1. За изменение и допълнение на закона за		3. За изменение и допълнение на закона за прехвърляне соб-
пенсиониране на земеделците. (Първо и второ четене) 807, 808		ствеността на държавното стопанство „Минкова махала“,
Говорили: м-р д-р Иван Стефанов	808	край гара Бойчиновци, Михайловградско, от Министер-
Докл. Йордан Бодуров	808	ството на земеделното и държавните имоти на коопера-
2. За уреждане собствеността, владението и ползуването на		тивния земеделско-индустриален комбинат „Минкова ма-
общинските мери и общинските и държавни гори, изме-		хала“, край гара Бойчиновци. (Второ четене)
		810
		4. За връщане имотите на противофашистките партийно-по-
		литически и други организации. (Второ четене)
		810
		Дневен ред за следващото заседание
		812

Председателствуваш Георги Трайков: (Звъни) Заседанието е открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ботев, Александър Ковачев, Андрей Пенев, Архангел Дамьянов, Атанас Добревски, Билял Мурадов, Борис Костов, Борис Чобанов, Вели Сюлейманов, Власи Власковски, Гавно Златинов, д-р Георги Атанасов, Димитър Ганев, Димитър Икономов, Димитър Павайотов, Димитър Полев, Диню Тодоров, Драгомир Вълчков, Екатерина Аврамова, Елена Кецакова, Жеко Жеков, Желю Желев, Здравко Митовски, Иван Кръстев, Иван Станков, Иван Колев, Иван Чонос, Иван Неделчев, Иван Арнаудов, Илия Добрев, Йордан Печкарев, Кирил Клисурски, Кирил Тонев, Коста Дачев, Костадин Лазаров, Костадин Трендафилов, Костадин Русинев, Кръстю Добрев, Малю Малев, Марин Маринов, Марин Шиваров, Милан Маджарски, Михаил Константинов, Никола Балканджиев, Никола Павлов, Пело Пеловски, д-р Петър Пачев, Петър Ковачев, д-р Петър Полсавов, Петър Тодоров, Симеон Ковачев, Слави Пушкаров, Спиро Трингов, Стефан Прокопиев, Стоян Неделчев, Стоян Сюлемезов, Стоян Павлов, Титко Чернокоев, Тодор Танев, Тодор Павайотов, Тодор Янакиев, Филип Филипов, Хюсеин Еминов, Цанко Григоров, Цветан Капитанов, Цветана Керанова и Цоло Кръстев).

Бюжето е разрешило отпуск на следните народни представители: Власи Власковски — 1 ден, д-р Георги Славчев — 2 дена, Костадин Трендафилов — 2 дена, Мария Тотева — 4 дни, Тодор Тихолов — 2 дена, д-р Иван Пашов — 2 дена, Илия Джагаров — 1 ден и Иван Кръстев — 1 ден.

Постъпили са заявления за отпуски от народни представители, получили се досега с 20 и повече дни.

Драгомир Вълчков моли да му се разреши 1 ден. Който е съгласен да му се разреши този отпуск, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Руси Табаков иска 6 дни. Който е съгласен да му се разреши този отпуск, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Диню Тодоров иска 1 ден. Който е съгласен да му се разреши този отпуск, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Михайлов Добрев иска 2 дена. Който е съгласен да му се разреши този отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпват към разглеждане на дневния ред. Точка първа:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

Г-да народни представители! Имам чест да ви представя настоящия законопроект, с който се цели да се дадат пенсия и на жените, упражняващи занятието земеделство, а също така и на мъжете и жените, български поданици, от чужд народностен произход, които упражняват същото занятие. Размерът на пенсията се увеличава на 800 лв. месечно.

С законопроекта се правят и някои други изменения на закона, за да се съобрази последният със създаденото положение след отменяването на закона за професионалните организации.

Като имате пред вид изложеното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и приемете законопроекта.

Гр. София, юни 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

§ 1. В чл. 1 след думата „мъже“ се прибавят думите: „и жени“.

В същия член думите: „от български народностен произход“ се заличават, а думите: „земеделско-стопанските задруги“ се заменят с думите: „Общия земеделски професионален съюз.“

§ 2. В чл. 2 думите: „и е причислен по закона за организиране професиите към земеделско-стопанските задруги“ се заличават.

§ 3. В края на алинея първа на чл. 3 се прибавят думите: „с изключение на тези, които получават военнопенсия или народна пенсия по наредбата-закон за народни пенсии от 15 юни 1945 г.“

Алинея втора на същия член се отменява.

§ 4. В чл. 5 числото „3.600“ се заменя с числото „9.600“.

Към същия член се създава следната нова алинея:

„Всеки земеделски стопанин и стопанка, за да може да получи пенсия по настоящия закон, трябва да има най-малко 16-годишно членство в фонда „земеделски пенсии“. Ония, които са навършили възрастта за пенсиониране и нямат 16-годишно членство в фонда, за да добият право на пенсия, трябва да внесат за съответните години необходимите вноски. Тези вноски се удържат в размер на една четвърт от тримесечната пенсия до издължаването им. Това важи и за заварените пенсионери.“

§ 5. В чл. 6 след думите „60-годишна възраст“ се прибавят думите: „за мъжете, а за жените — 58-годишна възраст.“

Към същия член се прибавя следната алинея:

„Лицата, по-възрастни от 60 години, респективно 58 години, които добиват право на пенсия по изменението на чл. 1, започват да получават пенсия от 1 юли 1946 г.“

§ 6. Точка първа на чл. 8 се изменя, както следва:

„1. От вноски по 300 лв. годишно, събирани от лицата на възраст от 21 години нагоре, които са осигурени за пенсия по този закон. Вноската 300 лв. годишно се събира както от мъжете, така и от жените, начиная от 1 януари 1946 г. До тази дата се събира по 60 лв. годишно само от мъжете.“

Събирането на вноските се извършва от общинските бирници, по наредба, която ще бъде изработена съвместно от министъра на финансите и министъра на вътрешните работи. Невнесените своевременно вноски се събират по реда за събиране на преките данъци.“

Към същия член се създават следните нови точки:

„4. От 5% върху приходите от акцизите.

„5. 3% върху действително постъпилите редовни приходи на общините, с изключение на градските общини — областни центрове.“

§ 7. Създават се нови членове:

Чл. 13. Начиная от 1 юли 1946 г. пенсията на заварените пенсионери се увеличават на 9.600 лв. годишно.

Чл. 14. Върху пенсията по този закон не се плаща временно увеличение по наредбата за временно увеличение на пенсията, след 1 юли 1946 г.

§ 8. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по разходния бюджет на Дирекцията на пенсията за 1946 бюджетна година в размер 22.500.000 лв., с която сума се усилят следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 4 с 14.000.000 лв., § 8 с 1.000.000 лв. и § 10 с 7.500.000 лв. Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покриват от намаление на кредита по § 17 от разходния бюджет на Дирекцията на пенсията за 1946 бюджетна година с 22.500.000 лв.

Текстът на § 4 от същия бюджет се допълва с думите: „за възнаграждение на временен персонал и за вноски на фонд О. О. по шат, одобрен от Министерския съвет, и за възнаграждение на служителите при Главната дирекция на държавните дългове и Дирекцията на пенсията за извършен и интензивен труд през извънредно време и празнични дни по наредба, одобрена от министъра на финансите — 14.000.000 лв.“

Председателстващ Георги Трайков: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни предстелителки! Предложеният ви законопроект има, така да се каже, програмно значение, защото Отечественият фронт, конкретно се ангажира с това, да се премахне различието в третирането на мъжа и жената-стопанка от една страна и да се премахне различието между българските граждани от български произход и инородците. (Ръкоплескания)

Това програмно значение обаче има и едно по-общо съдържание в този смисъл, че не с декларация, не на думи, а на дело се ликвидира едно минало и се прави решителна крачка по пътя на прогреса.

Предложеният законопроект съдържа освен това изменение в обхвата на осигуровката „пенсия“ още едно съществено положение, и то е относно размера на пенсията. Досега основният размер на пенсията беше 300 лв. месечно, 3.600 лв. годишно, както е в закона. В последствие се предвиди едно процентно увеличение за поскъпването от 60%, а сега с предложеното изменение и допълнение на закона за земеделските пенсии се фиксира един размер на пенсията за всички осигурени еднакво на 9.600 лв. годишно.

В законопроекта се държи сметка също така за обстоятелството, че жената-стопанка по-рано се нуждае от тази подкрепа на старини не само затова, защото тя по-рано от мъжа загубва пълната си работоспособност, но и затова, защото нейното социално положение при днешните условия е по-тежко, отколкото това на мъжа-стопанин. Тя е в по-голяма степен зависима от хората, при които живее, колкото и близки да й са те.

В законопроекта е казано, че възрастта на жената, на която тя добива право на пенсия, е 58 години. В комисията се взема решение, тя възраст да бъде 55 години. (Продължителни ръкоплескания. Всички стават прави и ръкоплескат)

Аз вярвам, че ще одобрите това решение на комисията.

В законопроекта се предвижда едно изменение на събирането на вноските за пенсията. По-рано това събиране ставаше изключително чрез организацията на бившите земеделски задруги. В законопроекта се предвижда събирането да става от общинските бирници. В комисията се изказа пожелание, и то се възприе, събирането да става отчасти чрез секретар-касиерите на земеделските професионални сдружения до един определен срок, до 1 май за всяка година, а за тази година специално да бъде до 1 октомври, след което вече събирането ще става от общинските бирници.

И това изменение има характер на едно облекчение за обществената администрация и заради това аз не намирам никакво основание да се противопоставям на неговото възприемане.

Уважаеми народни представители и народни предстелителки! Така реорганизираната земеделска пенсия у нас се нуждае от едно окончателно преустройство с оглед на повече осигурително-технически елементи. Предложеният законопроект вече прави една решителна стъпка в това отношение. Само една народна власт може да направи това изменение и да каже, при съществуващото вече заварено положение, че участието в фонда се обосновава от 16-годишно плащане на вноските. Това плащане на вноските за- сяга еднакво мъже и жени, с тая разлика, че мъжете, които са били вече осигурени, като пенсионери, са получавали или са започнали да получават пенсията си в последно време, на тях ще им се зачете участието, което са имали от въвеждането на земеделските пенсии досега.

С това изменение на закона за земеделските пенсии, казвам, се прави една много важна стъпка, една от най-важните в същност към изграждането на цялата осигуровка на осигурително-технически начала.

Това са съществени елементи в предложени на вашето внимание законопроект.

Уважаеми народни представители и народни предстелителки! С гласуването на този законопроект правителството на Отечествения фронт, народното представителство и Отечественият фронт проявяват на дело един много съществен израз на основните принципи на народната власт. Ние искаме на дело да дадем едно обществено зачитане на жената-стопанка, на она безименен, безславен герой, който в много случаи замества мъжа-стопанин изцяло, а във всички случаи е един верен труженник в нашето земеделско стопанство. (Бурни и продължителни ръкоплескания и викове „Браво!“ Всички стават прави).

Ние искаме да дадем зачитане на жената-стопанка, която във времето на Отечествената война не само достойно попълни празните от работна ръка, създадени от мобилизацията на най-работоспособните стопани-мъже, но която вложи всички свои усилия под издигнатото тогава светло родолюбиво знаме „Всичко за фронта!“

Ние искаме да дадем зачитане на онази стопанка-жена, която, по-насяйки всички свои лични мъки и скърби, можа да обезпечи снабдяването до голяма степен и на фронта, и на непроизводителното население, което от своя страна трябваше да даде с всички усилия онова, от което се нуждаеха нашата войска и нашето население. Това е зачитане на жената-стопанка, която през вековете и до последно време е била един гръбнак, на нашия обществен живот, един верен страж на нашия национален дух, вярна възпитателка на достойни български синове. (Продължителни ръкоплескания)

Ние искаме също така не на думи, не с декларации, а на дело да положим кръст на едно порочно минало, когато български граждани се делиха по техния народностен произход. Ние искаме да възкресим онези най-добри традиции на българското възраждане, когато българският народ се е отнасял с най-добри чувства към всички инородци, които честно, предано са се приобщили към нашата земя.

Затова казвам още веднаж, че предложенният законопроект има това голямо значение — да оделотвори един важен становища, които Отечественият фронт отдавна е заел и които той по-бързо от всяка друга обществена сила се стреми да осъществи.

Аз имам вече случай да констатирам вашето въодушевление за това дело и не се съмнявам, че предложенният законопроект ще бъде една стъпка към осъществяването на онази светла програма на стопанския и културен възход на България, която Отечественият фронт има на своето знаме и която той с всички сили и въпреки всички противодействия ще осъществи. (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Поради това, че няма записани оратори по законопроекта, ще пристъпим към гласуване.

Който е съгласен да се приеме на първо четене законопроектът за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Всички стават прави и бурно, продължително ръкоплескат)

Д-р Михаил Геновски (з): Да живее Отечественият фронт!

Георги Колев (з): Да живее българският селянин! Да живее вносителят на законопроекта! (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Георги Михайлов (к): Да живее политиката и делото на Отечествения фронт! (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни предстелителки! Тъй като няма изменение, внесено от парламентарната комисия, което да не е възприето от мен, аз мисля, че мога да ви помоля да гласувате законопроекта по спешност, на второ четене. (Всички стават прави, бурно и продължително ръкоплескат. Викове „Браво!“)

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен с предложението на г-на министъра на финансите, законопроектът да се приеме, по спешност, на второ четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата докладчикът на комисията.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (От трибуната) Г-да народни представители! С голямо удоволствие идвам на тази трибуна да прочета законопроекта, тъй както комисията го прие. Мога да ви декларирам, че всички ние единодушно приехме този законопроект, затуй защото смятахме, че той отговаря на желанието на целия Отечествен фронт и на всички парламентарни групи. (Ръкоплескания) С любов всички членове на комисията дадохме своето съгласие за този законопроект, като смятаме, че той е само една крачка в общата идея да бъдат дадени пенсии за всички български граждани и граждани, които се раждат в тая земя. (Ръкоплескания) Идеята на комисията е, че в скоро време ние ще можем да намерим начини да разширим този законопроект, като дадем пенсии за всички български граждани.

Ние останахме с въодушевление и с възторг от делото на тези, които са изработили законопроекта, и специално от подкрепата, която ние получихме от нашия финансов министър. (Ръкоплескания) В туй мъчно следовено време, тогава когато нашето производство се приспособява към нуждите на мирновременната обстановка, да се намерят средства, е действително героизъм. Нашият министър дава тия средства. С удоволствие аз пристъпвам към докладване на законопроекта на второ четене.

Д-р Михаил Геновски (з): Министърът сочи средствата, народът ги дава.

Докладчик Йордан Бодуров (с): Ето самият текст на законопроекта в окончателна форма, така както комисията го прие. (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавното на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 1. В чл. 1 след думата „мъже“ се прибавят думите: „и жени“.
В същия член думите: „от български народностен произход“ се заличават, а думите: „земелско-стопанските задруги“ се заменят с думите: „Общия земеделски професионален съюз.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 2. В чл. 2 думите: „и е причислен по закона за организиране професиите към земеделско-стопанските задруги“ се заличават.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 3. В края на алинея първа на чл. 3 се прибавят думите: „с изключение на тези, които получават военнопневидна пенсия или народна пенсия, по наредбата-закон за народни пенсии от 15 юни 1945 г.“

Алинея втора на същия член се отменява.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 4. В чл. 5 числото „3.600“ се заменя с числото „9.600“.
Към същия член се създава следната нова алинея:
„Всеки земеделски стопанин и стопанка, за да може да получи пенсия по настоящия закон, трябва да има най-малко 16-годишно членство в фонда „Земеделски пенсии“. Ония, които са навършили възрастта за пенсиониране и нямат 16-годишно членство в фонда, за да добият право на пенсия, трябва да внесат за съответните години необходимите вноски. Тези вноски се удържат в размер на една четвърт от тримесечната пенсия до издължението им. Това важи и за заварените пенсионери.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 5. В чл. 6 след думите „60-годишна възраст“ се прибавят думите: „за мъжете, а за жените — 55-годишна възраст.“
Към същия член се прибавя следната алинея:
„Лицата, по-възрастни от 60 години, респективно 55 години, които добиват право на пенсия по изменението на чл. 1, започват да получават пенсия от 1 юли 1946 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

§ 6. Точка първа на чл. 8 се изменя, както следва:
„1. От вноски по 300 лв. годишно, събирани от лицата на възраст от 21 години нагоре, които са осигурени за пенсия по този закон. Вноската 300 лв. годишно се събира както от мъжете, така и от жените, начиная от 1 януари 1946 г. До тази дата се събира по 60 лв. годишно само от мъжете.
Вноските се плащат доброволно на секретно-касиерите на местните земеделско-професионални съюзове най-късно до 1 май, като за 1946 г. този срок е до 1 октомври с. г. Събирането на неплатените вноски в горепоменатия срок се извършва от общинските бичици по наредба, която ще бъде изработена съвместно от министъра на финансите и министъра на вътрешните работи. Невнесените своевременно вноски се събират най-късно до края на годината по ред за събиране на проските данъци.“
Към същия член се създават следните нови точки:
4. От 5% върху приходите от акцизите.
5. 3% върху действително постъпните редовни приходи на общините.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 6, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 7. Създават се нови членове:
Чл. 13. Начиная от 1 юли 1946 г., пенсията и заварените пенсионери се увеличават на 9.600 лв. годишно.

Чл. 14. Върху пенсията по този закон не се плаща временно увеличение по наредбата за временно увеличение на пенсията, след 1 юли 1946 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„§ 8. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по разходния бюджет на Дирекцията на пенсията за 1946 бюджетна година, в размер 22.500.000 лв., с която сума се усилват следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 4 с 14.000.000 лв., § 8 с 1.000.000 лв. и § 10 с 7.500.000 лв. Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покриват от намаление на кредита по § 17 от разходния бюджет на Дирекцията на пенсията за 1946 бюджетна година с 22.500.000 лв.

Текстът на § 4 от същия бюджет се допълва с думите: „за възнаграждение на временен персонал и за вноски на фонд О. О. по шат, одобрен от Министерския съвет, и за възнаграждение на слу-

жителите при Главната дирекция на държавните дългове и Дирекцията на пенсията за извънреден и интензивен труд през извънработното време и празнични дни по наредба, одобрена от министъра на финансите — 14.000.000 лв.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приема изцяло на второ четене законопроекта, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Продължителни ръкоплескания. Всички стават на крака и бурно аплаudirат)

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за уреждане собствеността, владението и ползуването на общинските мери и общинските и държавни гори изменени вследствие прокарване на границата между България и Румъния през 1913 г.

Министърът на земеделието ще бъде представяван от г-на министъра на железниците.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„ЗАКОН

за уреждане собствеността, владението и ползуването на общинските мери и общинските и държавни гори, изменени вследствие прокарване на границата между България и Румъния през 1913 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавие на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 1. Този закон има за цел да уреди собствеността, владението и ползуването на общинските мери и държавните и общински гори, откъснати от землищата на едни и присъединени към землищата на други населени места, поради прокарването през 1913 г. на границата между България—Румъния.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 2. В шестмесечен срок от влизането в сила на този закон всички общини, които претендират да им се върнат отнетите от землищата общински мери или държавни и общински гори, поради прокарването на границата, могат да направят писмено искане до Дирекцията за земята при Министерството на земеделието и държавните имоти. В искането си общините описват подробно имота, който искат, основанията си за това, като посочат и начина, по който, според тях, следва да се разреши искането.

След изтичане на горния срок, подобни искания не могат да се правят.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 3. Дирекцията за земята изпраща препис от исканията на общините, против които е предявена претенцията за мерата или гората. Засегнатата община може да направи възражение до Дирекцията за земята в тримесечен срок от получаване на преписа от искането, като представи своите доказателства и може да посочи също и друг начин за разрешаване на спора.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 4. Министърът на земеделието и държавните имоти назначава за разрешаването на всеки повдигнат спор отделна комисия, в състав: председател — подпредседател или член на областен съд и членове: представител на Дирекцията за земята, директорът на Поземлената дирекция в гр. Добрич, околийският агроном и околийският управител, в чиято околия е повдигнат спорът, и един представител на Министерството на вътрешните работи, отделение за общините.

Когато спорешите населени места спадат към две различни околии, в комисията участват и двамата околийски агрономи и околийски управители.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 5. Комисията изслушва кметовете или други общински представители и прави всичко възможно за уреждане на въпроса по взаимно споразумение между спорешите общини.

Когато не се постигне спогодба, комисията разрешава въпроса, като се ръководи от следните основни понятия: а) кому е принадлежал имотът по време на отнемането му (1913 г.), кой го е владял и ползвал; б) какво е сегашното положение на имота; в) какви са нуждите от земя на спорешите населени места: големина на землищата, на мерите и горите им, броят на жителите, броят на едрия и дребен добитък, броят на ползежниците на оземляване стопани и пр.; г) нуждите от прокарване за добитъци и водопой за скот, както и всички други обстоятелства, имащи значение за правилното и справедливо разрешение на спора.

Комисията може също да постанови общо ползуване от населените места на водопоничата и прокарите, както и да поделит спорния имот между населените места съобразно нуждите им, макар мерите или горите да са принадлежали в 1913 г. само на едно от населените места. Прехвърлените в такъв случай държавни гори остават собственост на държавата, като само ползуването им се отстъпва на населеното място.

Когато с решението си комисията ще засегне интересите на селски на спорещите населени места, тя изслушва предварително окръжния управител и кмета на засегнатото населено място.

За своето решение комисията съставя мотивиран протокол, който изпраща на Дирекцията за земята за одобрение.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 6. Недоволното от решението на комисията населено място може да го обжалва в едномесечен срок от съобщението му пред Поzemления съвет при Дирекцията за земята. Решенията на Поzemления съвет подлежат на одобрение от Министерския съвет и стават неотменними.

Разрешените въпроси по реда на този закон не могат да се отнасят от заинтересуваните за разрешаване от съдебната власт.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

„Чл. 7. Този закон отменява всички законоположения, които му противоречат.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приема изцяло законопроекта на второ четене, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за прехвърляне собствеността на държавното стопанство „Минкова махала“ край гара Бойчиновци, Михайловградско, от Министерството на земеделието и държавните имоти на кооперативния земеделско-индустриален комбинат „Минкова махала“, край гара Бойчиновци.

Има думата докладчикът.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за прехвърляне собствеността на държавното стопанство „Минкова махала“ край гара Бойчиновци, Михайловградско, от Министерството на земеделието и държавните имоти на кооперативния земеделско-индустриален комбинат „Минкова махала“, гара Бойчиновци.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавното на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

§ 1. В чл. 2, алинея първа, да се заличат думите: „не по-късно от 2 месеца след публикуване на настоящия закон“ и думите „до тогава“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Рада Ноева (к): (Чете)

§ 2. След чл. 6 се прибавят следните нови членове:

„Кооперативният земеделско-индустриален комбинат „Минкова махала“, гара Бойчиновци, се освобождава от всички държавни и общински данъци, такси, мита и други сборове за срок от 3 години.“

8. Българската земеделска и кооперативна банка отпуска на Кооперативния земеделско-индустриален комбинат „Минкова махала“, гара Бойчиновци, всички видове земи.“

В § 2, след „7“ комисията прибави думата „Държавно“.

В „8“. След думите „отпуска на“ се прибавя думата „Държавно.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за връщане имотите на противофашистките партийно-политически и други организации.

(Ръкоплескания)

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

ЗАКОН

за връщане имотите на противофашистките партийно-политически и други организации.“

(Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавното на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 1. Връщат се в собственост всички имоти, които са принадлежали преди 9 септември 1944 г. на Българската комунистическа партия (сетни социалисти), на общо-работническото кооперативно дружество „Освобождение“, на Партията на труда, на Българската работническа партия, на Българския земеделски народен съюз, на Работническата социалдемократическа партия, на Българската радикална партия и на техните подразделения.

Имотите по предходната алинея се връщат доколкото са предминали до 9 септември 1944 г. в притежание на държавата и трети лица, или сумите от продажбата им са постъпили в приход на държавното съкровище.

Имотите по предходната алинея се връщат доколкото са присилата на присъда, постановена от Народния съд, които комисията по чл. 12 от настоящия закон признае, че са притежавани от осъдения, като подставено лице, или скрит пълномощник на някой от визираните по-горе организации, както и онези имоти, придобити от трети лица — физически или юридически, по повод и във връзка с разтурване на партийно-политическите организации, се връщат на съответната организация.

Под „имоти“ се разбира също така печатарски машини, печатарски инвентар, печатарска хартия от значителна стойност, които се връщат, заменят, или заплащат от държавата по днешната им пазарна цена.

Забележка. Под „значителна стойност“ се разбира имоти на стойност повече от 500.000 лв. по днешна пазарна цена“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 2. Имотите, указани в чл. 1, преминават по силата на настоящия закон в собственост на: Българската работническа партия (комунисти) (имотите на Българската комунистическа партия, общо-работническото кооперативно дружество „Освобождение“, Партията на труда и на Българската работническа партия), Българския земеделски народен съюз, Българската работническа социалдемократическа партия, Българската радикална партия и на техните подразделения“. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 3. Счита се, че са принадлежали на партийно-политическите организации имотите, които са фигурирали като собственост на частни физически или юридически лица, но са били признати или ще бъдат признати с присъда, съдебно решение, или определение, закон, постановление на Министерския съвет или административен акт, за принадлежащи на някой от организациите, упоменати в чл. 1, или на техните подразделения (от политически, социален, културен или стопански характер) или са имали за цел подпомагане на същите и са били иззети на това основание, или са били ликвидирани съдебно.

Имотите, които са били притежание на общо-работническото кооперативно дружество „Освобождение“, по право минават в собственост на Българската работническа партия (комунисти). Всички физически лица, които са били подставени лица или скрити пълномощници на Българската комунистическа партия (тесни социалисти), Българската работническа партия (комунисти) и Партията на труда, те или наследниците им, за да се легитимират, достатъчно е да представят пред комисията по чл. 12 нотариално заверена декларация. За доказване на това им качество, разпореденията на чл. 172, п. 2, от закона за гражданското съдопроизводство нямат приложение в този закон.

Движимите и недвижими имоти, пари и ценни книжа, предмет на решението по конфискационно дело № 3 от 1924 г. по описа на Софийския апелативен съд, конфискувани като собствени на Стоян Калъчев, Стоил Стефанов и Константин Муравиев, се връщат или се заменят, или заплащат от държавата по днешната им пазарна цена на Българския земеделски народен съюз, регистриран като юридическа личност при Софийския областен съд“. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 4. Имотите, които са принадлежали на партийно-политически организации или на техните подставени физически или юридически лица, признати за такива от комисията по чл. 12, и които са били продадени за задължения, а са понастоящем държавна собственост, се връщат на съответните партийно-политически организации срещу заплащане на държавата цената, която тя е платила.

Имотът, находящ се в София на ъгъла на бул. „Царица Йоанна“ и ул. „Къринградска“, притежание на акционерно дружество „Българска радикална партия“, се връща на Българската радикална партия, на която се възлага да довърши започнатата ликвидация на това дружество.

Имотът, находящ се в София на ул. „Врабча“ № 1, който, като притежание на акционерно дружество „Врабча“, е бил купен от Банка „Български кредит“ и преминал върху държавата, се връща на Българския земеделски народен съюз, регистриран като юридическа личност пред Софийския областен съд, срещу заплащане на държавата цената, по която тя го е придобила.

Имотът, находящ се в гр. София, ул. „Клементина“ № 51, записан на името на други лица, се връща на Работническата социалдемократическа партия, която е сега във владение на същия имот“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 5. Унищожават се отчуждения, извършени от държавата, на имоти от категорията на членове 1, 3 и 4 върху частни — физически и юридически лица, публично-правни или автономни учреждения, фондации и пр., извършени чрез закон, правилник, наредба, постановления на Министерския съвет и по какъвто и да бил друг начин, като имотите се връщат на съответните организации.

Ако имотът е преминал в други приобретатели, унищожават се и последвалите сделки, като унищожаването засяга и правата на сегашните собственици. При възмездни сделки, последният приобретател следва да получи обратно от държавата цената, по която е купил, до размера на сумата, която тя е получила при първото прехвърляне, а от праводателя си и неговите праводатели да получи направо горницата до сумата, която е платил на своя праводател. Сумите носят законна лихва само занапред — от деня на отнемане фактическото владение на сегашния собственик по реда на чл. 18, без други лихви, обезщетения и разноски.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 6. Имотите се връщат в състоянието, в което се намират по време на влизане в сила на настоящия закон, като постройките, надстройките, пристройките, преустройствата и подобренията, направени от сегашните притежатели на имотите, които се връщат на организациите по чл. 2, се заплащат от последните по цена, предвидена в чл. 321 от закона за имуществата, собствеността и сервитутите и определена от комисията по чл. 13.

При определяне стойността на разходите, взема се пред вид и стойността на съществуващите по време на разрушаването им сгради в имота, която стойност се приспада“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 7. Недвижимите имоти, в които са направени от държавата или от други приобретатели постройките, надстройките или пристройките, ако строежите са по-ценни от придобития от държавата имот, не се връщат, а се заплащат от държавата на съответните организации, посочени в чл. 2. Оценката на тия постройките, надстройките или пристройки се прави съгласно чл. 321 от закона за имуществата, собствеността и сервитутите от комисията по чл. 13.

Министерският съвет може, при съгласието на съответната организация, за имотите по предходната алинея, да разпореди, шото държавата, вместо да заплати съответната сума, да направи замяна с някой недвижим имот или с движимо държавно имущество с приблизителна равна стойност. Ако цената не е равна, може да стават доплащания в пари от едната или другата страна. Оценката се прави от комисията по чл. 13“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 8. Когато върху имот от категорията на указаните в чл. 5, който е придобит възмездно или безвъзмездно, са извършени от приобретателя постройките, надстройките, пристройките, преустройствата и подобрения, те се заплащат от съответната организация, на която се връща имотът, по цена, предвидена в чл. 321 от закона за имуществата, собствеността и сервитутите и определена от комисията по чл. 13. Изплащането става на срокове, които се определят от същата комисия с оглед на общите плащания, които организацията ще има да прави по всички възвръщания и прихващания“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 9. Имотите, които се връщат по настоящия закон, преминават върху съответните организации чисти от всякакви ипотечни или други вещни тежести, като извършените вписвания се заличават по искане на съответната организация.

Когато имотът е бил придобит възмездно, съгласно чл. 5, цената, която подлежи на връщане от държавата, служи за удовлетворение на ипотечния кредитор.

Когато имотът е придобит безвъзмездно, ипотеката минава върху другите имоти на длъжника по право.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 10. Организациите, на които се връщат имотите, стават правоприменици по застрахователните договори върху недвижимите имоти, които се връщат.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 11. Владението на имоти от деня на изземването до деня на връщането им на организациите по чл. 2 не може да служи като основание за придобиване собственост по давност.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 12. Учредява се комисия в състав: председател — член на Върховния административен съд и членове: директорът на Дирекцията на държавните имоти, юрисконсултът на Министерството на земеделието и държавните имоти, представител на Министерството на вътрешните работи, държавният адвокат при Софийското областно управление и началникът на отделението за собствеността на държавните имоти при Министерството на земеделието и държавните имоти.

Комисията разглежда исканията на организациите за връщане на имотите и издава решение, дали имотите подлежат на връщане. Комисията решава и за случаите по чл. 5.

Решението на комисията подлежи на одобрение от министъра на земеделието и държавните имоти, освен за случаите на членове 5 и 8. Когато министърът не одобри решението, той го връща на комисията за ново разглеждане случая, а при повторно неодобрение внася въпроса в Министерския съвет, който утвърждава или изменява решението на комисията с постановление, което не подлежи на никакво обжалване.

Комисията се свиква по покана на Дирекцията на държавните имоти. Книгите на комисията се водят и съхраняват от Дирекцията на държавните имоти“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 12, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 13. За определяне оценката по членове 6, 7, 8 и 9 Министерският съвет назначава комисия в състав: председател — член на Софийския апелативен съд и членове: представител на Министерството на земеделието и държавните имоти и на Министерството на финансите и на Министерството на обществаните сгради, пътищата и благоустройството. При нужда, комисията може да изслуша заключението и на вещи лица. Комисията изготвя оценка с протокол, който се представя на комисията по чл. 12 за сведение.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 13, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 14. При случаите на членове 2 и 8 недоволните от решението на комисията по чл. 13 могат да го обжалват в 15-дневен срок от съобщението при надлежния апелативен съд, решението на който не подлежи на никакво обжалване.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 14, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 15. Относно имотите, които се връщат по настоящия закон на съответните организации, никой няма право на задържане“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 15, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 16. Обезсилват се, по право и служебно, нотариалните актове, издадени на държавата или на други приобретатели за влизане в настоящия закон имоти, а организациите, на които се връщат имотите, се снабдяват с нотариални актове от съответния нотариус или околийски съдия след представяне препис от решението на комисията по чл. 12 и удостоверение, че е влязло в законна сила.

Съответните организации, на които се връщат имотите, се освобождават от всякакви такси, мита, берии и герб по прехвърляне имота и издаване нотариални актове, както и по исковото производство за завръщане на имотите.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 16, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 17. Държавата има законна ипотека (с законна лихва) върху имота, който връща, относно сумите, които има да взема от съответните организации по повод връщане имотите по реда на този закон.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 17, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 18. Организациите, на които имотите се връщат, се въвеждат във владение по административен ред от органите на Дирекцията за държавните имоти при Министерството на земеделието и държавните имоти веднага след влизане в сила решението на комисията по чл. 12, като за целта се съставя протокол.

Държатели на такива имоти, на каквото и да било основание, са длъжни в едномесечен срок от поканата да освободят имотите.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 18, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законът за връщане имотите на противофашистките партийно-политически и други организации е окончателно приет. (Всички народни представители стават прави и с продължителни ръкоплескания акламират приемането на законопроекта на второ четене)

Г-да народни представители! Председателството съобщава, че е постъпил от Министерството на правосъдието законопроект за допълнение на чл. 29а от закона за устройството на съдилищата.

От Министерството на финансите — предложение за одобрение решенията на прошектарната комисия, взети в заседанията й на 23 и 29 май 1946 г., протоколи № № 9 и 10.

Дневният ред за днешното заседание е изчерпан.

Г-да народни представители! Председателството предлага, със съгласие на правителството, следващото заседание да се състои на 25 юни, 15 ч. след пладне, при следния дневен ред:

1. Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 29 а от закона за устройството на съдилищата.

2. Одобрение решенията на прошектарната комисия, взети в заседанията й на 23 и 29 май 1946 г., протоколи № № 9 и 10.

Който е съгласен следващото заседание да се състои на 25 юни, с дневен ред, който пречегах, моля, да вдигне ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 17 ч. 10 м.)

Подпредседател: **ГЕОРГИ ТРАЙКОВ**

Секретари: **РАДА НОЕВА**
ИОРДАН ЧОБАНОВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**